

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. **«GORENJEČ»** stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravništvu.

Leon XIII.

Cerkvena zgodovina nas uči, da se čudovito razlikujejo vladarji katoliškega sveta na stolici sv. Petra. Razlikujejo se po svojih zmožnostih, po svojem življenju in posebno tudi po nazorih, katerih se drže pri svojem vladarskem poslu. Sedaj vidimo papeža, ki nastopa brutalno, z ekskomunikacijami, s preklinjevanjem nasprotujočih vlad in narodov, sedaj zopet papeža, ki iz visokega filozofskega stališča razmotriva človeške strasti in boje ter v tem smislu tudi vlada. In ravno nam je dano videti dve taki zanimivi prikazni na čelu vsega katoličanstva.

Papež Pij IX. nikdar ni skrival, da je v vojaško sabljo, katero je vihtel v mladih letih, zamenjal s tijaro. Leta 1868, ko so se v Avstriji, kjer je bil v veljavi še konkordat, sklenile interkonfesionalne postave, jih je Pij IX. kratkomalo prekel. Istotako se je zgodilo laški vladi, ko je zasedla siloma Rim in napravila konec svetnemu vladarstvu papežev. Od tistega časa papež principijelno ne zapusti več Vatikana, razen, če gre v cerkev sv. Petra. Na ta način vzdržuje se fikcija jetništva poglavarja katoliške cerkve. Zaradi tega je pričakoval ves politični svet z veliko radovednostjo prve konklave, prve papeževe volitve po teh političnih premembah. Ista se je višila februarja meseca leta 1878 v polnem redu in je bil že pri tretji volitvi izvoljen sedanji papež Leon XIII.

Političen položaj je bil takrat, ko je prevzel vlado sedanji papež, zelo težaven ali on je izkušal doseči vse to diplomatičnim potem, česar ni dosegel njegov prednik s silo.

Avstrija je odpovedala konkordat, na Nemškem je vihral kulturni hoj v najhujši krutosti, na Francoskem se je borila republika za svojo eksistenco in na Ruskem je bila katoliška cerkev v hudih stiskah.

Milejša struja v sv. kolegiju je bila po nastopu nove vlade mnenja, da se bo novi papež pogodil z italijansko vlado in opustil fikcijo jetništva v Vatikanu, ali, ko je bil Rampolla imenovan državnim tajnikom, izginila je ta struja popolnoma s pozorišča. Način pa, kako se je

prijel Leon XIII. vseh drugih vprašanj, mu je osigural svit enega največjih duhov preteklega stoletja. Z izvanredno diplomatsko spretnostjo je izboljšal položaj katoliške cerkve na Ruskem, ustanovil mnogo novih škofij na Balkanu, našel za cerkev ugoden modus vivendi z Avstrijo, premagal Bismarka ter provzočil, da je katoliški centrum sedaj vladajoča stranka v nemškem državnem zboru. Pogodil se je s francosko republiko in podal svetu znamenit prizor, kako se uprava, sestavljena na strogo hierarhičnem principu, zлага z najradikalnejšo ljudovlado.

Leon XIII. pase je lotil tudi delavskega in socialnega vprašanja. In to je tista točka Leonovega vladarskega sistema, ki ima za nas Slovence največ zlih posledic, ne zaradi tega, da bi bila ideja slaba, ne zaradi tega, da bi papež ne bil imel najboljših namenov, ampak zaradi tega, ker se je tu naložilo na ramena naše duhovščine breme, katerega ne razume — in tu ne izvzemamo niti najvišje stoječih — in kateremu kratko malo ni kos.

Klic papežev, naj gre duhovščina med ljudstvo, naj ga budi in organizira, je bil izrečen v dobri veri, da bo šla duhovščina le tako daleč, da ne trpi njen ugled, da ne trpi svetlost njenega poklica, izrečen je bil v pričakovanju, da vsaj škofje ne bodo nikdar zdrknili z visokih svojih stališč, da bodo vedli in znali zadušiti vsak izgred, ne pa, da bi take celo podpirali.

In kako se realizuje ta velika papeževa ideja danes na Kranjskem? V «Slovincu» beremo vsaj vsake kvatre enkrat na prvem mestu: «Mi se gospodarsko organizujemo, mi gremo naprej!» In kaka je ta organizacija v praksi? Kaže se v tem, da se ustanavljajo konzumna društva tam, kjer potrebam ljudstva zadostuje en kramar, da se ustanavljajo posojilnice po gorskih vaseh, kjer ljudje ne znajo ne brati ne pisati, da se cenijo zasluge mladih kapelanov, mehanično po številu društev, katere so ustanovili. In kake posledice ima to slepo ustanavljanje? Razni, neizogibni polomi; majhne kletve ubogih in zapeljanih ljudi, ko plačujejo «dvojne deleže» pri razbitih društvih, debele kletve pri posestvih, ki so se razkosala pri nepotrebnih posojilnicah za stotake in tisočake, kar boli tudi premožnega kmeta. A doživeli smo tudi že in bomo žalibog še, da je premožen in ponosen posestnik zgubil vse, moral vzeti v roke potni les in podati se v Ameriko, kjer bo izrabil zadnje svoje moči v

ameriških rudokopih s trpkim čutom, da bodo morali njegovi nedolžni otroci, ki so bili rojeni na dobrem kmetem posestvu, ali služiti, ali prositi. In kljub tem izkušnjam homo še brali v «Slovenu» ponosen klic: «Mi se gospodarsko organiziramo, mi gremo naprej!»

Francoski pregovor pravi, da je od vzvišenega do smešnega le en korak. Ta korak opazujemo pri naši mladi duhovščini vsak dan, samo z izpremembo, da bi se moralo reči, da pelje ta korak od koristnega do zločinskega. Že danes je neprecenljiva materijalna škoda našega kmeta, katero mu je prizadela ljubljanska gospodarska organizacija. Nič manjša pa ni moralna škoda, nastala na ta način, da je za desetletja diskreditirano tudi realno gospodarsko organiziranje našega ljudstva.

To strujo je sedanji delavski papež provzročil, če tudi ni nameraval.

In danes, ko z začudenjem in z vzvišenimi čutili gleda ves katoliški svet proti večnemu mestu, kjer obhaja Leon XIII. petindvajsetletnico svojega papeštva, naj nam bo dovoljeno izreči skromno željo, da bi previdnost božja prej, nego bo prepozno, podarila slovenskemu narodu zopet takih škofov, ki bi stali na višku svojega poklica, ki bi imeli prepričanje, da z mondaniziranjem duhovništva trpi v prvi vrsti vera in krščansko življenje.

In v tem smislu in s to željo čestitamo tudi slovenski naprednjaki častljivemu, modremu in krepostnemu starčku na prestolu sv. Petra.

K povzdigi prometa s tujci.

Anketa za povzdigo prometa s tujci. Dne 25. novembra lan. leta se je sešla v Lienzu na Tirolskem anketa za povzdigo prometa s tujci, katero je sklical ondotni okrajni glavar Cesiti. Udeležili so se je zastopniki prometnih postaj za tujce političnega okraja Lienz, načelnikov planinskih društev, olupševalnega društva v

Lienzu, zadruga gostilničarjev i. t. d. Cele štiri ure so se udeležniki razgovarjali, kako bi boljše in izdatnejše pospeševali promet s tujci. Med drugim se je tudi sklenilo, ustanoviti za ves okraj obsežno sekcijo za promet s tujci in da se prične s skupno reklamo. Razgovarjali so se tudi o ustanovitvi modernega hotela za tujce v Lienzu. Sklenili so, da se ustanove v najbolj obiskanih krajih okraja poizvedovalnice. V Lienzu so kot takega naprosili kujigotrčca Hofmana. Tudi so ustanovili še drugo olupševalno društvo v sosednjem kraju. Govorili so dalje tudi o zdraviliških prispevkih, o sredstvih več občinskih zadev zadevajajočih stvarih, n. pr. upeljavi poštne zveze i. t. d. — To so nekatere glavne misli o takih važnih sestankih, kateri bi se dali vršiti tudi pri nas. Toda kdo se za to briga?

Delovanje okrajnega glavarstva v Lienzu je res hvala vredno. Čujmo dalje, kako se ono briga za to važno panogo gospodarstva! Pred kratkim je to glavarstvo opozorilo vse občine in merodajne kroge na velike koristi, katere ima prebivalstvo vsled živahnega prometa s tujci, kakor tudi na cilje deželne zveze za povzdigo prometa s tujci. Glavarstvo skrbi za kolikor možno obilen pristop. Povabilo je vsa v tem okraju se nahajajoča društva, kakor tudi vse občine, v katere prihajajo tujci. Nekaj društev in občin je že pristopilo k zvezi za povzdigo prometa s tujci. Vsled tega je zvezin odbor tega društva sklenil izreči okrajnemu glavarstvu v Lienzu za njegovo požrtvovalno pospeševanje zvezinih namenov iskreno zahvalo.

Pravila za ustanovitev novih krajevnih društev je izdelal odbor zveze društev za povzdigo prometa s tujci na Štajarskem.

Tujci v Ljubljani. Meseca januarja je bivalo v ljubljanskih hotelih in gostilnah 1920 tujcev (za 310 več kakor v prejšnjem mesecu in 430 več kakor v istem mesecu lanskega leta). Od teh jih odpade 185 na tuje države.

PODLISTEK.

Resume letošnjega predpusta.

(Spisal pl. Šp.)

Predpust je minul.

Nerad in obotavlja je oddal Kurent žezlo svojemu dolgočasnemu bratu — postu. Kakor ranjen velikan se je sklonil vtorek z vsoto še enkrat pokoncu: takrat je zavrelo v Kranju, in vsak, še celo tisti, ki je cel predpust čepel za pečjo in klel ter zavidal one, ki so se veselili ter plesali, še celo ti filistri so zapustili dolgočasno vsakdanjost ter se podali v veseli svet, da vsaj nekaj časa vžijejo ob veselih burkah najveselejšega svetnika — svetega Kurenta...

A sedaj je post...

Nič več ni čuti raz prižnic imen obsojencev, pomilovanja vrednih abiturijentov iz krasnega in veselega samskega stanu v težki zakonski jarem...

Po plesnih dvoranah in krčmah potihnile so godbe, zato pa so se oglasile doma po hišah druge godbe, ki so celo lepe in ginljivejše, kakor one po strehah se podečih maček...

Ali post je in skleniti je treba račun.

Priredilo se je mnogo veselje s plesnimi venčki. Vrsto je otvorila «Čitalnica» na Silvestrov večer, potem pa so se razvrstila društva eno za drugim. «Slovensko bralno društvo», «Čitalnica», trgovski ples in «Sokol» s svojo impozantno prvo maškarado, Mladi svet je imel dovolj prilike, da je pokazal urnost svojih

petá, a tudi starejši niso zaostajali in zdelo se mi je, kakor da je mlado vse mesto.

Najiminitnejša in za Kranj velepomembna (?) pa je bila veselica, katero je priredilo «katoliško izobraževalno društvo» v prostorih hotela pri «Novi pošti». Vsi prostori so bili do stropa natlačeni «najuglednejših» in «najiminitnejših» meščanov kranjskih, vsem na čelu bodoči posestnik transatlantske železnice in elektrovođa na našo luno, to seveda le bodoči, sedaj še samomlinar v Kranju — Tomaž Pavšlar.

Natančnejšega programa ne bodem navajal, zadostuje naj le, da so se vrstila godbene točke s pevskimi, katere je izvajal osem mož broječi zbor «moškega pevskega društva». Ker nisem niti pevec niti muzik, nočem kritikovat. To prepuščamo cenjenim bralcem samim, saj so itak imeli že večkrat priliko občudovati finost in natančnost v izvajanju posameznih komadov teh dveh društev.

Kot «Glanznummer» tega večera so bili kupleti, katere je pel s svojim finim, nežnim in od Mayrjeve «Donave» zbrusenim glasom J. Šink ob spremljevanju celega orkestra.

Pel je o mestni elektriki in vodovodu, o mestni klavnici in o trgovskih pomočnikih, ki bodo sedaj morali piti petrolej namesto vina i. t. d. Žal mi je, da nisem stenograf, kajti res škoda, da se tako mojstrsko delo ne more ponatisniti in ohraniti poznejšim rodovom.

In, da ste videli našega Tomaža, kako je ob spremljevanju osmerih prečastitih ploskal in klical «dobro»!

Deputacija interesentov za promet tujcev v planinskih deželah je bila dne 18. t. m. pri ministrskem predsedniku, da bi tudi država kaj prispevala v povzdigo prometa s tujci. O tem pa prihodnjč.

V Kranju, 28. februarja.

Državni zbor je — kakor smo že zadnjič omenili — sprejel z dvetretjinsko večino glasov brambeno predlogo v tretjem branju. Proti so glasovali Čehi, Vsenemci, Italijani in socijalni demokratje. Jugoslovani se glasovanja niso udeležili. Zanimivo pri tem je pač to, da je dr. Šušteršič kot načelnik „Slovanske zveze“ izkušal pregovoriti Körberja, da bi vlada razpustila kranjski deželni zbor in zato naj bi „Slovanska zveza“ glasovala za brambeno predlogo. Seveda je ministrski predsednik odklonil to predrznost, Šušteršič pa je s tem samo blamiral sebe in njegov „lepi klub“.

Stalni odbor kongresa avstrijskih mest je sklenil zahtevati od vlade: oproščenje davkov za vsa podjetja mest, ki so prebivalstvu na korist; oproščenje od poštnih pristojbin za dopisovanje v stvareh prenešenega delokroga; prepustitev užitninskega davka občinam; uvedenje občinskih doklad na pivo in prisilno zavarovanje proti požaru.

Francosko. Senat je sklenil jako ostro postavbo proti kupčiji z dekleti. — V venezolanski zadevi je Francoska zahtevala odškodnino. Za razsodnico si je sporazumno z Zjedinjenimi državami izbrala nizozemsko kraljico Viljelmino.

Gibanje v Macedoniji. Vsak dan čitamo poročila o bitkah vstajev s turškimi vojaki. Evropske velesile pa še vedno premišljajo, kako bi mirnim potom udušile upor. Dne 21. t. m. sta Avstrija in Rusija izročili Turčiji svoje predloge o reformah v Macedoniji. Vprašanje je sedaj, je li jih bo turška vlada tudi v resnici izvedla. Velesile so že večkrat poskusile s takimi reformami, a dosedaj brezuspešno. V reformah je povedano, naj Turčija za sedaj reformira le vprašanje desetine na ta način, da bi občinski predstojniki določili desetino po povprečni žetvi petih let in da bi se lahko dajala tudi v denarju. Sedaj seveda pobirajo desetino, kakor se

On, ki je navajen šteti le tisočake, prišel je v tako ekstazo, da se ni vjel za svojo kupico, katero je iz previdnosti spustil potem šele pozno zjutraj. No, zameriti se našemu Tomažu ne sme, saj je bil tako navdušen, da bi bil ploskal še celo tačas, ko bi bil zapel slavni vitez «šnopsarskih glažkov» o njegovi električni izpeljavi, o njegovem posušenem vodovodu in njegovi železnici.

Povedati pa moram g. Pavšlarju neko skrivnost, ki ga bode gotovo razveselila. Trgovski pomočniki so iz strahu pred petrolejem naročili cel vagon najboljšega istrijanca, ki naj se pošlje iz Gorice po novi bohinjski železnici na Bled, iz Bleda po Pavšlarjevi železnici v Lesce in odtod v Kranj. To je pač prav! «Svoji k svojim!» Torej, g. Pavšlar, pogum, prva «Kundschaft»!

Druga «Glanznummer» — tudi izven programa — pa je bil saljiv dvogovor. Sodeloval pa ni najslovitejši humorist našega mesta, Ošabni, marveč njegov častiti drug, g. kapelan Potokar, in junak tega večera — Janko Sink. Da pa je dvogovor poslušalcem še bolj ugajal, solil ga je Sink z različnimi dovtipi, kakor: «Vi ste navaden hlapec, jaz sem pa sam svoj gospod!» — in z drugimi. Kako se je ta dvogovor končal, ne vem, ker sem jo odkuril, prisegajoč v srcu, da ostanem rajši barbar, kakor pa, da bi bil tako izobražen kakor ta družba...

Seveda, predpust zmeša vse...

A sedaj je post...

Pepel na glavo in delajte pokoro vsi za svoje nedolžne grehe, ki ste jih storili v predpustu. Svetoval bi Vam tudi, da hodite k postnim pridigam, v katerih raz-

komu poljubi. Marsikje se vzame za desetino polovica pridelkov, ob slabih letinah pa tudi vsa žetev, tako da ostane poljedelcem le — delo. — Angleška je izdala knjigo o macedoskih reformah, v kateri angleška vlada izjavlja, da hoče podpirati vse praktične reforme avstro-ruske, da se tako hitro odpomore neznosnim razmeram v Macedoniji.

Tedenske politične vesti. Nek dunajski list je poročal, da se sedanje ministrstvo prenove s tem, da vstopita v kabinet ministra Čeh dr. Kramar in Nemec dr. Derschatta. — Bukovinski deželni predsednik baron Bourgnignon je odstopil. Njegov naslednik je princ Hohenlohe. — Kongres vinogradnikov se bo letos vršil v Spljetu v Dalmaciji.

Dopisi.

Iz Cerkljan. In, če vprašamo, kdo je minulo leto gospodaril pri ljudski šoli v Cerkljah, oziroma, kdo je bil njen predsednik? Tudi tukaj je bil «kunštni» Janez. Na komando profesorja Jenka so izvolili tukajšnji omahljivi občinski odborniki v krajni šolski svet neizogibljivo trojico: profesorja, Menartovega in neobčutnega Koracmana. Ker jo je, kakor že znano, profesor moral kmalu odkuriti v daljnjo Bukovino, in ker se je «kunšnemu» Janezu pripetila neizreklija nesreča, da ga je moral c. kr. orožnik vzeti varstvo in ga v senci bajoneta odvesti tja, kjer je stok in — škripanje z lačnimi zobmi. Oh, kako je ta prej tako mogočni Ivan tarnal in zdihoval, kako bi šel še enkrat rad domu, ker pozneje morda ne bode več videl svojega doma. In kako so ga pekli šolski računi, ker, kakor je rekel, ne bode jih nihče razumel. Seveda, ker manjka denarjev na vseh koncih. Po aretaciji Menartovega je razpisalo c. kr. okrajno glavarstvo volitev šolskega predsednika, in pričela se je zopet stara navadna pesem. Po skrivnih agitacijah sta volila dva člana krajnega šolskega sveta Koracmana in on, ki je brez sramu, kakor volk brez strahu, je volil kar samega sebe. Tako je zopet postal kompanjon tako pravične in za blagor (!) vnete družbe profesor-Menart-Koracman predsednik krajnega šolskega sveta v Cerkljah. O šoli ima on toliko pojma, da ve, da je sedanja šola velika

pravljajo različni govorniki o dobrih vinih in drugih slaščicah, katere dovoljuje vsakoletni predpust.

Tebi v slovo pa, dragi Kurent, kličem: «Na veselo svidenje v prihodnjem letu!»

Mara Slemenova.

Spisal Josephus.

Dalje...

Ženske se v tem oziru dokaj razločujejo od možkih. Najsi bo ta ali ona, dobrih ali slabih nazorov, gotovo jih uresničiti in uporabljati v življenju. — Košir se je udal Mari. Njena odločnost je premagala slabotnega moža: sklenil je umreti ž njo.

„Umreti hočeš? Dobro! Tudi jaz grem s teboj v smrt, samo odloči, kdaj!“

„Še danes!“ je odgovorila Mara tako, kakor bi se menila o vsakdanjih rečeh. „Dolgo sem premišljevala, bojevala sem hud boj, kajti mlada sem in življenje je lepo, ne — vsaj bilo bi lahko in prijetno. Ali sedaj me čaka smrt! Tebe ne morem ostaviti, ljubim te preiskreno. Mati moja pa hoče, da te pozabim, edino, da bi me pozneje prodala kakemu neljubljenemu možu. In tega ne storim nikdar. Kakor rečeno, bodočnosti nimam nikake, torej lahko uvidiš, da je umreti najbolje! Pripravljena sem za smrt, pisala sem tudi sestri, domov se ne povrnem. Ako moreš živeti brez mene, živi in bodi srečen! Ako je pa tudi tebi življenje ničevno, kakor meni, potem umri, kakor bodem umrla jaz! — — —

Košir je oboževal Maro. Navzlic njeni nič manjši ljubezni ni vplival on toliko na njo, kolikor ona na

hiša, in da ve, da so imeli kaznjenci na ljubljanskem gradu tudi šolo. Ljudje pripovedujejo, da dobro poznajo onega, ki se je potikal čez dve leti med tem izvoljenim ljudstvom. Člani krajnega šolskega sveta so pri agitacijah upoštevali tudi dejstvo, ko dobi predsedništvo krajnega šolskega sveta v roke kak g. nadučitelj, gotovo ne boče zakrival Menartovih goljufij in bi ga ovačil ter tako na novo obtežil Janezovo stališče. Koracman, ta dobra duša, ki je že sam prebolel mnogo takih bolezni, pa ne bo storil tega, kajti to je pokazal že s tem, da noče ničesar vedeti o šolskih računih, misleč, bo že nadučitelj plačal, da mu pozneje lažje vržem kako poleno pod noge.

Iz Škofje Loke. Umazani „Dihur“ se je dotaknil v zadnjih svojih številkah našega občečislanskega in zelo priljubljenega g. notarja Nika Lenčeka. Da je pisal same laži, je umevno, ker on sploh drugega pisati ne zna. V prvem dopisu je trdil, da je g. notar Lenček poslal „Slovenski Narod“ nazaj na upravnistvo in to baje radi „Zrtev razmer“. V drugem dopisu to prekliče in s tem sam pripozna, da je lagal. Da bi pa nekoliko oblažil svojo laž, zaganja se s takimi psovki v g. notarja Lenčeka, da jih celo njegovi najstrastnejši pristaši obsojajo. Gospod notar Lenček „Slovenskega Naroda“ ni nikdar poslal nazaj na upravnistvo, pač pa se je slučajno primerilo, da je naročnina za ta list potekla ravno v času, ko je izhajal podlistek „Žrtve razmer“. Radi obilega nujnega opravljanja in radi svoje bolehnosti ni takoj vpsal naročnine, vsled česar je izostalo vpošiljanje „Slovenskega Naroda“ na njegovo osebo. To pa je hotel nesramni „Dihur“ izkoristiti in je zasukal stvar tako, kakor bi bil g. notar Lenček „Slovenski Narod“ poslal uredništvu nazaj radi izdajanja „Zrtev razmer“. Kakor hitro je bil g. notar Lenček obveščen o lažnivi notici še bolj lažnivega „Dihurja“, je poslal takoj naročnino za „Slovenski Narod“, pa tudi za „Gorenjca“, kar je bil glavni povod drugi od prve še bolj nesramni notici klerikalnega „Dihurja“. Gospod notar Lenček je bil vedno in upam, da tudi vedno ostane naprednjak, dasi je radi svojega stanu in miroljubja proti vsakemu generezen in postrežljiv. To

njega. Košir ni bil trdnega značaja, dasi ni bil slab človek. Mara ga je nadkriljevala v tem oziru; bila je odločna in nikakor vihrava. Vplivala je na Koširja z ono čudovito močjo, kateri se ni mogel ubraniti nesamostalni in mehki Košir. Kadar ga je pogledala ljubeznivo, uprla vanj svoje velike, temnorujave oči, tedaj je bil uničen in nezmožen ji oporekati, kakor začaran je strmel in občudoval njeno krasoto.

Mara je bila res lepa, sosebnost sedaj, ko se ji je razodevala na obrazu lahka razburjenost. No, kaj čuda, če se je dozdevalo Koširju, da mu ni mogoče živeti brez te deklice.

Ali je Mara ravnala prav in pametno, tega ni nikdar pomislil. Bolestno razmotrivanje, s katerim je slikala svoje bedno življenje, kakor tudi ukoreninjena misel, da je edino smrt rešilni angel: vse to je brez težkoč uničilo v Koširju veselje do življenja. Želel je umreti. Saj je bilo tudi njegovo življenje grenko, žalostno in polno bolečin. Radosten je torej pozdravil Marin sklep: umreti! Dà, umreti! — Nikakor ni prigovarjal deklici, naj pomisli, predno izvrši grozne naklepe, ampak se ji je udal slepo — brez ugovora. —

Dogovorjeno je bilo! Sklenila sta, da ustrelita drug drugega. Tako si osladiva zadnje trenutke, je menila Mara. Rudolf je nabasal samokresa in ju položil pred se na mizo. Zadnje krajcarje, ki jih je še imel, je vzel iz žepa in poslal v gostilno po jestvine in pijačo. Zabavala sta se tako brezskrbno, kakor bi se pripravljala, da stopita pred svečenika, ki naj blagoslovi njuno zvezo. Bila sta mirna, nič razburjena. — — —

Dalje . . .

naj si dobro zapomni umazani „Dihur“ in naj v prihodnje ne izkuša imen tako odličnih in spoštovanih mož vporabljeni v svoje zlobne politične namene.

Iz Leseca. Radovednost se prištevava med navadne človeške slabosti, ki se v gotovih slučajih more označiti kot bolezen, katera je v obilni meri pri ženstvu udomačena. Vendar pa ta bolezen muči tudi župnika v Lescah, g. Seigerschmieda. On opazuje s svojimi očmi, nateguje ušesi, si brusi jezik ter voha z nosom, da bi zasledil dopisnika „Gorenjca“. Pač nepotreben napor! Gospod župnik ne pomisli, da more to biti vsak, kdor je pisave zmožen in celo tudi zunanji človek, ako mu pride novica po zanesljivih osebah do ušes. Uredništvo pa zakriva svoje dopisnike s plaščem tajnosti. Sploh pa ni važno vprašanje, kdo je dopisnik; veliko večjega pomena pa je vprašanje, kar se čestokrat pripeti, je li to tudi resnica, kar se jo pisalo in faktum! Resnica je največji strah klerikalcev, katere se vedno izogibljuje kakor hudič križu. Oni so dobro prepričani, da liberalni listi prinašajo čisto resnična poročila, ne pa tako klerikalni, kar je občeznano; n. pr. v svojem času prinesel je listič „Bogoljub“ jezuitsko-zvito laž, kako je bil misijon v Lescah potreben in kako je vse predrugail; le par trdovratnežev je izostalo. Oj, preljudi klerikalni lažnivci! Lagali ste v bahariji, kar mora vsak, komur je znano, hote ali nehoti priznati. Tisti „par“ — 2 bi se moral najmanj $\times 20$, potem bi se dobilo približno število takozvanih „trdovratnežev“. — Gospod župnik je imel že več ostrih spopadov s farani v tem kratkem času, odkar biva tukaj; omenja se le oni, ko je namreč prišel liberalni mož za botra, pripomnil mu je župnik, da ni oddal spovednega listka. Ko mu pa boter reče, da ne more oddati listka, ker ni bil pri spovedi, mu župnik veli, ako vas vprašam, ste li opravili spoved, recite „da“ in s tem se zadosti cerkveni postavi, in ko mu na to boter pritrdi, je bil za „tavlilih“ spoznan. To so kaprice od g. župnika. On je rogovilil prej, rogovilil sedaj in rogovilil bode tako dolgo, da bo izrogovilil. Na svidenje na papirju!

Iz kranjske okolice. (Žanček v škripcih.) Obljuba dela dolg, tako pravi star pregovor in to je tudi resnica. Vem, da je našim čitateljem še v spominu, ko se je trdosrčna Mica, Žančkova fingirana boljša polovica, zaobljubila pri neki priliki, da pokaže Žančku „hudiča“. Seveda tukaj ne bomo pretresovali, kako je bilo Žančku pri srcu, ko je Mica po notorično že ji prirojeni boleznici zopet ozdravela in kazala svojega telesa sad prijateljicam s pristavkom: To je pristno, doma pridelano blago. Ker je imel Žanček vse druge misli in muhe v glavi ter se skoro čisto nič ni strinjal z Micinimi nazori, prišlo je še tisti čas zaradi Žančkovih načel do ravsa in naposled še do kavsca. Posledica tega je bila, da so bili Žančkovi prsti obrezani in vsi krvavi, zdravnik pa je konstatiral, da roka ni več popolnoma sposobna za delo. Žanček je prejel to telesno delo usmiljenja le vsled velike Micine ljubezni do njega, saj je prišla iz gole vroče zakonske, a prav nič prisiljene ljubezni k njemu. Morda pa je iz velike njene potrebe, kakor kukavica, ki položi ne glede na okoliščine v tuje gnezdo svoj sad. Žanček dobro ve, da ni za nič tisti konj, ki nikdar ne skoči čez ojnice. Mica pa ne dovoli, da bi Žanček skakal čez tuje ojnice. Ni dolgo tega, kar je Žanček zopet v nevoljo spravil prijazno in dobrovoljno Mico. Izven hišnega reda, kakor ga ima predpisanega, se je mudil predolgo in to mu je povzročilo zopet hudo izkušnjo, kar Vam bodem povedal v naslednjem: Naš Žanček je šel minule dne nekam ven iz odmerjenega mu delokroga in se tam zgovarjal s prejšnjimi prijateljicami. To dogodbo kmalu zve njemu vsiljena tesnosrčna Mica. Z odpetim modrcem, zmršeno frizuro in z na dolgo prikrivljenim nosom pridrvi v neko napot razdrto kajžo; zunaj pred hišo postavi na stražo invalida z odsekanim prstom, katerih ima že blizu kake dva para za varnost in za potrato vedno doma in ki je, kakor ubegli Spartaneč, izgubil kazalec svojih desnih rok samo zaradi vojaške bojazni. Tako razpoložena in od njenih kljuk spoštovana Mica pograbi Žančka za najbolj premitiven del njegovega

telesa, ga prelomasti in pretrse popolnoma. V svoji neukrotljivi jezi tudi ne pozabi obkladati svojega žejnega očeta Aleša z besedami: Stari norec je kriv, da sem jaz tukaj-le, stari pikasti h... Aleš mi je napravil takele sitnosti i. t. d. Žanček pa, ki je bil obdelan in ko je slišal vso čast starega pikastega hudiča od strani tako lepo vzgojene Mice, ubial jo je ven na prosto in se oglasil: Boga hvali, baba zmršena, da sem te hotel vzeti pod streho, ker si prišla zvečer, sicer bi bila še danes pod kapom. To tudi vem, da bi ne bila prišla k meni kar samo na mašah živet. Ko bi te le kdo drugi hotel rešiti, a obupana si popolnoma, da bi se bil še kdo drugi usmilit tvojega lenega telesa in ti oskrboval lišpe ter potrate, katere ti Aleš ni mogel dati. Spucala si ga popolnoma. Sedaj pa vsi skupaj pucate mojo lišo. Tako je Žanček zopet enkrat videl obljubljenega mu hudiča.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Osebnosti. Nadučiteljem v Tuhinju je imenovan g. Fran Jordan v Razdrtem. — Stalno so namesčeni: g. Friderik Žebre v Skaručini, gđ. Helena Debevc v Križih pri Trziču in gđ. Marija Simončič v Železnikih. — Na župnijo Zgornji Tuhinj je prezentiran g. Ivan Štrukelj, beneficijar v Šmartnem pri Liti. — Župnikom na Trati pri Škofji Loki je imenovan g. Ivan Čebašek s Črnega vrha nad Polhovim gradcem.

Seja kranjskega občinskega odbora od 27. t. m. Župan naznani, da je deželni odbor s pritrditvijo deželne vlade dovolil pobirati občini posebno naklado na žgane opojne pijače v smislu občinskega sklepa in da je potrdil kupno pogodbo radi prodaje nekega občinskega sveta v Savskem predmestju. Dopis okrajnega glavarstva glede ukaza deželne vlade za napravo ograjnih prostorov za hrvatske prešiče na živinskem trgu se odstopi tržnemu odseku za poročilo v prihodnji seji. — Občinski svetovalce V. Majdič utemeljuje in stavi nujni predlog, da naj se izvoli pod predsedstvom županovim železnični odsek, ki naj se bavi z vprašanjem, če bi se ob priliki zgradbe tržiške železnice ne dalo ugodneje rešiti kolo-dvorsko vprašanje za mesto Kranj. Nujni predlog se sprejme, v pokritje stroškov za to akcijo se dovoli kredit 600 kron in se izvolijo v odsek poleg župana občinska svetovalca V. Majdič ter dr. V. Štempihar in občinska odbornika C. Pirc in Iv. Rakovec. — Občinski odbor se izreče ugodno o prošnji Ivane Šumi za koncesijo pivotoča in reši neko prošnjo za sprejem v občinsko zvezo. — Ker je prvi občinski redar B. Kocmur izstopil iz službe, imenuje odbor prvim redarjem I. Gogalo, drugim I. Perdana, za občinskega slugo pa I. Glastoveca. — Odobri se obračun s stavbenikom J. Jenkom glede stavbe nove klavnice, sklone se neizplačani znesek K 10.163'68 izročiti v shrambo okrajnemu sodišču in nastavi se kot hišnik v novi klavnici A. Brezar z mesečno plačo 50 K in prostim stanovanjem. — A. Sinkovcu se prepusti v najem za dobo 6 let občinski vrt v Pungratu proti letni najemščini 45 kron in začasno v uporabo nekaj občinskega sveta za mestno ubožnico proti letni najemščini 20 kron. — Ko odbor še sklone priporočati prošnjo E. Dolenza za podaljšanje zakupne dobe občinskega lova za 5 let s pogojem, da plačuje letne najemščine 40 kron, zaključijo župan sejo.

Koblar nadaljuje. Z brezvestnim cinizmom, kakršnega je menda celo med kranjsko duhovščino zmožen edinole kranjski tehan, je Koblar blatil po »Slovenskem Listu« svojnega pokojnega dobrotnika Mateja Pirca kot bivšega kranjskega župana. To nezaslišano gonjo je uprizorjal iz nizkotne maščevalnosti, da bi se znosil nad svojim nasprotnikom, pokojnikovim sinom C. Pircem. Zavrnilo smo ona lažniva očitanja glede gorenjske železnice in ker se je M. Pircu predbacivalo, da je kot župan (od l. 1866—1869) slabo gospodaril in zapustil mestu dolgove, smo pojasnili, da se je za časa njegovega županovanja poplačalo krog 4000 gld. starega dolga in ponatilsili smo tudi iz dopisa takratnih »Novicah« odstavek, da je Pirc v najlepšem redu zapustil mestno kaso. Še enkrat izjavljamo, da smo se prav neradi glede te za-

deve spustili v polemiko s »Slovenskim Listom«, a da se ne bi naše molčanje napačno tolmačilo, smo bili primorani zavrnilo one surovosti. Sedaj pa čujte, na kako perfiden način »Slovenski List« iznova sumniči in pači resnico. Prezre seveda naš, s podatki iz takratne občinske blagajnične knjige podprti dokaz o dobrem občinskem gospodarstvu, zato pa z ozirom na navedeni odstavek iz »Novic« od 1. decembra 1869 očita Cirilu Pircu: »Utajil je pa popravek, katerega so »Novice« prinesle teden pozneje (8. decembra) iz Kranja, v katerem so poročale iste »Novice«, koliko je blagajnični dnevnik mestne županije z Kranju izpričal dolga pri Pirčevem odstopu in so zraven pristavile „kar je dosedaj znanega“. Pred vsem naj konstatiramo, da C. Pirc odnosno »Gorenjec« iz dopisa od 1. decembra ni navel ničesar, kar »Novice« od 8. decembra popravljajo, tedaj nam tudi ni bilo treba ničesar tajiti. Koncem popravka pišejo »Novice«: »S tem naj se popravijo številke v poslednjem „Novičinem“ dopisu.« Mi o številkah sploh govorili nismo, in tudi »Novice« niso hotele prvega dopisa v bistvu kar nič popravljati. In prav ta popravek v »Novicah« in blagajnična knjiga spričuje, da je Pirc res v najlepšem redu zapustil mestno kaso. Koblar seveda iz lahko umevnega vzroka, da sumniči, govori samo o dolgovih, zato pa lepo »utaji« aktiva, ki so pasiva presegala za več kakor polovico. Glasom računskega zaključka je namreč novi občinski odbor sprejel gotovine v blagajni gld. 275'66 in v tirjativah gld. 1038'93, katero svoto je občina resnično tudi dobila večinoma že meseca decembra, drugo pa kmalu potem, kar je čisto naravno, ker so te terjatve obstajale ponajveč v davkih in občinskih dokladah za oktober in november, kar pa davkarija vedno izplačuje pozneje. Iz knjig je razvidno, da ni bil plačan račun za „štirne pri cerkvi“, ker se ravno niso bile popolnem dovršene in postavljene in nekaj manjših zneskov, vsega skupaj gld. 591'55½. Menda se celo Koblar ve, da se plača račun, ko zapade in zato tudi nikomur ne bo prišlo na misel očitati kaj novemu odboru, ki je plačal vodnjak šele februarja meseca l. 1870, dasiravno je imel denarja na razpolago. Toliko v pojasnilo na Koblarjeva sumničenja. »Slovenski List« pa še ne da miru in iznova vleče na dan stvari, ki so se dogajale pred več kakor 30 leti. Kakor smo že večkrat omenjali, preskrbljuje si Koblar podatke pri Tomažu Pavšlarju, iz katerega pa zopet govori njegov ranjki oče. Prisiljeni po vednih izzivanjih moramo malo pojasniti to razmerje. V Kranju je obče znano, da je bil Tomaž Pavšlar st. najhujši nasprotnik župana Pirca, to pa iz vzrokov, ki prav gotovo niso v sramoto Mateju Pircu. Naravno, da kot sovražnik ni najboljši mislil o M. Pircu in da je ta ljubezen prešla tudi na sina, ki sedaj v svoji strasti informuje Koblarja. Kakšen je tak vir, si vsak lahko misli. Pokojni Pavšlar je bil precej maščevalne narave in ni rad pozabil, ako se kdo ni brezpogojno uklanjal njegovi vsemogočnosti. To lastnost je podedoval tudi njegov sin in pred malo leti smo imeli priliko občudovati krasen prizor, ko sta oba Tomaža na rotovžu kar za stavo pljuvala pred Cirila Pircu. Res je pa, da je bil starejši Tomaž precej premeten mož, kar o mlajšem Tomažu dosedaj še ni trdil nihče. Prepričani smo, da bi Pavšlar st. nikdar ne bi bil drl skoz drn in strn za stranko, ki mu je že enkrat obesila „štrik za vrat“. Tomaž ml. je pa drugačnih nazorov in zato menda tudi s posebnim veseljem čita one lopovske napade na pokojnega Pirca, dasiravno bi vendar moral vedeti, da bi tudi mi po uzoru »Slovenskega Lista« prav lahko pričeli z namigavanjem napram njegovemu očetu. Mož se preveč zanáša na našo rahločutnost in ima tudi popolnem prav. Zato na mi niti ne vprašamo, če mu je n. pr. znano, da je njegov ranjki oče vzel nekoč molčarino („Schweigegehalt“), da ni dražil neke hiše, ki bi bila prav pripravna za to, da bi se od tam napravil most iz sredine mesta čez Kokro, kar bi bilo za napredek Kranja neizmerne važnosti. G. Tomaž Pavšlar st. je bil takrat vsemogočni prvi mestni svetovalec. Zakaj ni kupil za občino dotične hiše? Toda pustimo, kar se ne da več popraviti. Mi res nimamo talenta za to, da bi na dan vlekli stare

grehe, posebno če se tičejo mrtvih oseb. V tem pogledu ne moremo konkurirati s Koblarjem, in zato se bomo tudi v prihodnje, če se nas ne bo brez potrebe izživljalo, rajše bavili z zadevami „med živimi“ n. pr. v kranjskem farovžu in v tem oziru imamo precej gradiva, ki prav gotovo ne bo ugajalo kranjskemu tehantu.

Naznanilo cenjenim odjemalcem „Gorenjca“. S tem naznanjamo slavnemu p. n. občinstvu v Kranju in okolici, ki hodi ob sobotah in nedeljah kupovat „Gorenjca“, da se bo dobival od danes naprej tudi v knjigotržnici g. Karola Floriana na glavnem trgu.

O. kr. okrajni šolski nadzornik Andrej Žumer je nevarno bolan. Bojimo se katastrofe.

Ze zopet piše, Tomaž Pavšlar namreč. Zadnji „Slovenski List“ je objavil dopis, pod katerim je podpisan naš Tomaž. So sicer ljudje, ki trdijo, da g. Pavšlar ni sposoben zvariti najkrajšega stavka v pravilni slovenščini, in da on daje le svoje „globoke“ misli na razpolago prijatelju Koblarju, ki potem tako širi slavo Tomaža-pisatelja, a mi se na to ne oziramo in verjamemo, da je spisal oni dopis sam, prav sam, zato ker je podpisan, kakor smo tudi uverjeni, da je tista slavnoznana brošura „Uvaževanja vredna pojasnila“ njegovo delo, ker na nji blesti ime vodovodarja in elektrotehnika Pavšlarja. Naravno, da „piše“ g. Pavšlar o „svojih“ načrtih za vodovod ter elektrarno. On trdi, da smo te načrte hoteli postaviti v kolikor mogoče slabo luč. Zavarujemo se zoper taka predbacivanja, ker vemo prav dobro, da ti projekti sploh ne prinesejo nikake luči, tudi slabe ne. Gospod Pavšlar nadalje „konstatuje“ (njegov stereotipen izraz), da ni nikdar in nikjer v „resnem pogovoru“ ponujal svojega vodnjaka v Lajhu za mestni vodovod, pozabil je pa povedati, kaj je po njegovem mnenju „resen pogovor“. Mi n. pr. njegovih farbarij sploh ne smatramo resnim in zato prav radi verjamemo njegovim besedam. Kadar mu bomo zopet v spomin poklicali katero njegovih duhovitih trditev, bo pa zopet izjavil, da se je le šalil. Ta Tomaž, ta plič! V dopisu zopet enkrat presaja svojo vodovodno cvetko na Struževo, to pa s pomočjo „svoje“ že omenjene „uvaževanja vredne“ brošure, v kateri je najlepše latinske citate iztresal kar iz rokava, on, ki latinskih šol nikdar znotraj ni videl in kateremu je bila druga realka osodepolni „oslovski most“. Kar se tiče občinske vodne sile pri Majdičevem mlinu, je g. Tomaž odjenjal za 18 „konj“ in sedaj le še trdi, da so inženirji dveh najimenitnejših tvrdk izmerili 54 konjskih sil. Mi pa vemo, da je ravno nek inženir jedne, od Pavšlarja navedene tvrdke izmeril mnogo manj in prav lani zopet nek drug izvedenec komaj 20 konjskih sil, katere bi se podvojile za slučaj, ako bi se izrabil ves padec. Slednje bi bilo pa po njegovem mnenju združeno z neprimernimi troški. Toda, kaj bi se o tem pričkali! Ko bo gotov mnogo potrebnejši vodovod, pride na vrsto tudi elektrarna in takrat bo občina prav gotovo z vso odločnostjo branila svoje zajamčene pravice tako proti Vinku Majdiču, kakor tudi proti Tomažu Pavšlarju, ki v svojih vodnih prāvdah odreka občini vsako pravico ugovarjati njegovim projektom, dasiravno bi bile po izreku izvedencev te naprave na škodo mestni vodni sili. Gospod Pavšlar nadalje pripoveduje, da je neresnična naša trditev, da on zadržuje izvršitev Kokriškega vodovoda. No, mi tega nismo trdili, temveč smo le izjavili, da so Pavšlar in njegovi podrepani s hujskanjem zavlekli vodovodno vprašanje. Morda se g. Tomaž še ve spominjati, kako je svoje dni ob ponedeljkih na mestnem in živinskem trgu držal cele pridige proti nameravanemu vodovodu, kako je po deželi delil ono smešno brošuro in že itak nezaupnega kmeta še bolj zmešal, tako da ni bilo mogoče še tisto leto vse zadeve spraviti pred deželni zbor. Pa bo g. Tomaž zopet dejal, da to niso bili „resni pogovori“ in da je bila vse to le šala! Če končno vpraša g. Pavšlar, zakaj se ne prične z delom, dasiravno imamo že deželno in državno podporo in ugodno koncesijo, proti kateri še celo njegov rekurz nima „odločilne“ moči, mu povemo prav tiho na uho, da tudi najbolj zabit kmet na Lužah ve prav dobro, da se bo vodovod gradil

kot deželno podjetje, za kar je treba deželne postave, katero more skleniti edinole deželni zbor, ki pa vsled obstrukcije klerikalnih Pavšlarjevih in Koblarjevih prijateljev ne more poslovati. Pa brez zamere, g. Tomaž!

Prav lepo prosimo odpusčanja gospoda Hubada & Koblarja, če danes še ne odgovarjamo na dopisa v „Slovenskem Listu“ o kranjski gimnaziji. Nedostaja nam prostora in časa. Pa brez skrbi, še vse pride! Morda postanemo drugega mnenja, če se nam poda prav v kratkem zagotovilo, da g. direktor Hubad ni v nikaki zvezi z onima dopisoma, katere je izvaril njegov najozji prijatelj g. dekan Koblar.

Trgovinska in obrtniška zbornica za Kranjsko je imela v četrtek sejo, v kateri so bili izvoljeni gg.: Josip Lenarčič, predsednikom, Franc Kollmann, podpredsednikom in Ivan Baumgartner provizoričnim predsednikom. — Zbornica je sprejela dodatni predlog zborničnega svetnika Cirila Pirca glede poddržavljenja pošte v Kranju. — Kot zastopniki trgovinske zbornice v odborih obrtno-nadaljevalnih šol so bili izvoljeni gg.: za Kranj tovarnar Ignacij Fock, za Škofjo Loko c. kr. notar Niko Lenček, za Radovljico ključavničarki mojster Ivan Sartori, za St. Vid krojaški mojster Simon Jovan; za Kamnik kleparski mojster Anton Stadler in za Tržič strojar Franc Dev.

Oprošten je bil 24. t. m. sin g. župana Fr. Strupija iz Čircič, ki je bil tožen radi lahke telesne poškodbe, ker se je dokazalo, da je bil v silobranu nasprotniku prizadjal malo prasko. Kaznovan pa je bil nasprotnik Janez Sink. „Slovenski List“ se je zopet blamiral in naj si bo le v svesti, da ga doleti zaslužena kazen.

Župnik Anton Mezeg iz Špitalič pri Kamniku. O tem možu smo pisali pred 14 dnevi, kaj je v Škofji Loki počel. Prenočeval je z dvema dekletoma iz Selc v neki gostilni. Podpisali so se z napačnimi imeni v knjigi za tujce. Ponoči so hodili po hiši in se iskali. Mislili smo si, da Mezeg ne bode upal tajiti te stvari. V soboto pa smo brali v „Slovincu“ njegovo izjavo, v kateri vse zanika. Ker pa smo s tem takorekoč postavljeni na laž, zahtevamo, naj Mezeg toži. Pripravljeni smo dokazati vse, kar smo pisali in še več, kar smo omenili. Povemo mu, da imamo pismene dokaze in priče, da so ležali vsi v eni gostilni, da je Mezeg ponoči prišel v napačno sobo, kjer je spala gospodinja, misleč, da tam spita dekleti. Mezeg je nasvetoval dekletoma, naj gresta tja prenočevat kakor on in jima je obljubil plačati sobo. Dalje je nasvetoval, naj bi se zjutraj dobili na nekem vrtu. In vse to se je tudi zgodilo. Za danes ne povemo več, pač pa za prihodnjič preskrbimo nekatere podrobnosti o tem prenočevanju. Čitatelji pa lahko izpredvidijo, kako predrzen je Mezeg, da upa tajiti, kar mu lahko dokažemo.

Občinsko predstojništvo na Jesenicah. Pri volitvi občinskega predstojništva na Jesenicah so bili izvoljeni gg.: Jožef Klinar, gostilničar in posestnik na Jesenicah, županom; Anton Trevn, trgovec na Savi, Emil Guštin, učitelj na Jesenicah, Jožef Markež, gostilničar na Savi, in Lovrenc Baloh, lesni trgovec na Jesenicah, pa občinskim svetovalcem.

Na Hrušici pri Jesenicah je dne 23. t. m. umrl nagloma za pljučnico g. Rikard Frank. — Dne 24. t. m. je umrl tudi nagloma gosp. nadinženir Fr. Zalesky, rodod Poljak, ki je bil pri tamošnjih domačinih jako priljubljen.

V Spodnji Šiški je razpisano mesto poštarja, ker je dosedanji poštar g. Alojzij Vodnik odložil to mesto.

Drobiž. V noči dne 25. t. m. okrog osme ure zvečer je v hiši vdove Helene Pogačnik v Kropi ubil njen 20letni sin Rudolf Pogačnik, delavec, mlinarja in snubača njegove matere Ivana Pfeiferja. Ubijalec se je v četrtek sam javil sodnji v Radovljici. — V Naklem je umrl 15. t. m. trgovec in posestnik g. Marko Ažman, star 81 let. — V begunjsko kaznilnico so odpeljali včeraj iz Ljubljane osem žensk. Cesar je pomilostil 4 kaznjence.

Kamniške podružnice slovenskega planinskega društva občni zbor se vrši jutri v nedeljo ob osmih zvečer v Fišerjevem hotelu. Na razgovoru bo tudi zgradba koč na Kamniškem sedlu.

Maškarada «Gorenjskega Sokola» je minulo soboto izborna vspela. Zaradi nedostajenja prostora smo morali daljše poročilo odložiti za prihodnjico.

V Stari Loki se je minuli ponedeljek poročil g. Al. Dušek z gospo Frančiško Berčič, vdovo pokojnega Franca Fojkarja, znanega gostilničarja po domače „Figla“.

Križem sveta.

Razne vesti. V Karlovi h varih je zgorela velika tovarna za strešno lepenko in klej. Škoda se ceni nad 600.000 kron. — V Schönfeldu je ubil gostilničar Eckert pri svojem godovanju svojega 27letnega sina. — V Grenzdorfu je posestnik Kusche ubil svojega šestdesetletnega očeta. — Pri Besci v Ameriki je trčil poštni vlak ob tovorni vlak. Poštni vlak se je vnel. Štirje poštni uradniki so zgoreli. — Potres so čutili v četrtek in petek na Severnem Češkem in Saksonskem. — V Ramsgatenu na Angleškem se je razletela hiša. Moža in ženo so dobili v razvalinah s prerezanima vratovoma. Sina je eksplozija raztrgala. — Na Holandskem se dogajajo veliki delavski nemiri. Vsi kolodvori so od vojaštva zasedeni. Od delavcev se ne sprejemajo nobene brzojavke.

Družba sv. Mohorja nas prosi objaviti, da dobe letos Mohorjani vsak po šest knjig. Nabiralne pole z denarjem vred naj se odboru pošljejo do 5. marca.

Dobra kava! Kateri gospodinjci ni do tega, da prinese dobro kavo na mizo? Žal, da se pogostoma najboljša vrsta kave izpridi z malovrednimi primesi, potem pa dolže kavo, da ni za nič. Kathreinerjeva Kneippova sladna kava je priporočna kot izredno okusna in obenem ceno primesi zrnatih kavi, pa tudi kot najboljša njeno nadomestilo. Na posebni Kathreinerjev izdelni način dobi Kathreinerjeva Kneippova sladna kava priljubljeni vonj znate kave, tako, da je pijača milejša in tečnejša, pa tudi zdravju koristnejša. Kdor hoče biti deležen prednosti pristne Kathreinerjeve kave, pazi v svoj prid pri nakupovanju na izvirne zavoje z imenom «Kathreiner» in varstveno znamko «Zupnik Kneipp». Kar se otehtuje odprto in prodaja za Kneippovo kavo, je po navadi oprazen ječmen ali pivarski slad, nikoli pa Kathreinerjeva kava.

Loterijska srečka dne 21. februarja t. l.

Trst: 84 17 73 52 21

Tedenski sejem v Kranju dne 23. t. m.

Prignalo se je 285 glav goveje živine, 9 telet, 2 prašičev, — ovac, — kozlov, — buš, — konj. — 50 kg: pšenice K 7-50, prosa K 7-50, ovska K 6-50, rži K 6-75, ajde K 8—, ječmena K 7-50, krompirja K 2-30, deteljno seme K 62—65.

Poslano.

Pa naj še kdo reče, da ne napredujemo! Zadnjič sem hodil po gaštevskem klanecu in opazil dve novi hišici v neposredni bližini Kranja. Pripoveduje se, da je ti hišici postavil tesarski mojster g. Clevš prav po amerikanskem sistemu. Hišici, ki sta opremljeni z najmnogovrstnejšim konfortom, stojita na prostoru, ki je zanj najpripravnější.

Eden, ki je videl vse to.

Zahvala.

Gospod Simon Dacar, zasebnik v Begunjah, je podelil v prid tukajšnjih ubogih svoto 100 kron, za koji blagi dar mu izreka najtoplejšo zahvalo

Županstvo Begunje

22. svečana 1903.

Janc m. p., župan.

+ Ravnatelj Andrej Žumer.

Ob sklepu lista smo zvedeli prežalostno novico, da je danes popoldne ob polstirih izdihnil svojo blago dušo ravnatelj in c. kr. okrajni šolski nadzornik za kranjski ter radovljjski okraj, g. Andrej Žumer.

C. kr. šolski nadzornik, ravnatelj g. Andrej Žumer je bil rojen v Gorjah na Gorenjskem leta 1847. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, kjer je leta 1869 tudi maturiral. Učiteljeval je ves čas v Ljubljani. Tu je bil stalno nameščen leta 1873. Kot učitelj je služboval na II. mestni petrazrednici do l. 1891, takrat pa je bil poklican na Praprotnikovo mesto kot nadučitelj na I. mestno šolo.

Že leta 1882 je bil imenovan nadzornikom za kamniski, a l. 1888 pa za kranjski okraj. Ko so se pa leta 1894 nadzorniška mesta popolno predručala, je bil imenovan c. kr. okrajnim šolskim nadzornikom za kranjski in radovljjski okraj s sedežem v Kronju.

Tudi literarno je bil zelo delaven. Po Praprotniku je prevzel uredništvo «Učiteljskega Tovariša», katerega je urejeval do svojega odhoda v Kranj. Bil je dolgoletni predsednik «Slovenskega učiteljskega društva», odbornik «Slovenske Matice» in «Šolske Matice», vesčasni predsednik «Učiteljskega konvikta», kakor tudi odbornik tukajšnje dijaške kuhinje.

Na šolskem polju je bil izredno zaslužen mož, bodisi kot učitelj ali kot voditelj ali nadzornik. V družbi z drugimi je izdal zelo praktično «Prvo slovensko berilo in slovnico» in «Prvo nemško slovnico».

Za mnogoštevilne zasluge zlasti kot pedagog je bil dvakrat odlikovan. L. 1895 mu je bil podeljen zlati zasluzni križ s krono, pred par leti pa častni naslov ravnatelj.

Mož je bil plemenitega srca! Kdor ga je poznal, ga je spoštoval. Posebno pa je omeniti, da ga je vse podrejeno mu učiteljstvo visoko cenilo in ga ljubilo kot svojega očeta.

Obširnejši nekrolog pokojnikov objavimo itak v eni prihodnjih števil. Naj v miru počiva!

Zaloga vina.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem odprl v svoji novi kleti na Primskovem tik državne ceste blizu železnega mosta novo založnico vina. Oddajalo se bode vino le-tu vsak ponedeljek in soboto; doma v Šenčurju v stari zalogi pa se bode dobilo vino vsak dan.

Priporočam se z dobro kapljico in nizkimi cenami.

192—6

Ivan Graiser, vinotržec.

„Le Délice“ neprekosljivi papir za svalčice
najboljše cevke za svalčice (cigarete)

dobivajo se pri gg. **Janku Kocmutu** v Kranju in **Otonu Homannu** v Radovljici.

Lesena baraka

se kupi takoj.

36—2

Cene, kakor tudi velikost taiste naj se naslovi na upravnistvo »Gorenjca«.

Ure, zlatnino in srebrnino

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo vseh vrst prstanov, uhanov, brošk, verižic i. t. d., kakor tudi žepnih in stenskih ur, ki so po vsem svetu znane kot najboljše.

Za obilen obisk se priporoča

73—37 **H. SUTTNER**

urar v Kranju.

Ceniki zastonj in franko.

Izšel je ravnokar najnovejši cenik.

Sl. šolskim vodstvom

na Gorenjskem se udano priporočam za cenjena naročila

šolskih tiskovin.

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

5—4 katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog K 2,989.224.53. Stanje hipoteknih posojil K 1,901.748.26.

41—1

P1/3

29

Oklic oz. sklep.

Na predlog g. Franca Krennerja kot kuratorja Jakoba Killerja, trgovca v Kranju, dovoli se **prostovoljna dražba** Jakobu Killerju lastne dvonadstropne hiše št. 180 v Kranju stavb. parcela št. 20, ki je pripisana zemljišču vlož. št. 254 d. o. Kranj. Za dražbo se določa narok na

11. marca 1903

dopolodne ob 10. uri pri tej sodnji v sobi št. 6. Izklicna cena, pod katero se dražba ne vrši, se ustanovi s 16.000 kronami. — Vsak ponudnik ima položiti 10 % varščine, vsa kupnina je plačati v 14 dneh po dražbi. Na posestvu vključenim upnikom ostanejo njih pravice pridržane ne glede na prodajno ceno. Kupnina se bo porabila v odvrnitev dolgov in nabavo blaga.

C. kr. okrajna sodnija Kranj odd. II.

dne 27. svečana 1903.

Pogačnik m. p.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

182—6

priporoča **Iv. Pr. Lampret**, tiskar v Kranju.

Kuverte in vizitnice po najnižji ceni

Stanovanje

s 4 sobami in kuhinjo, ali posamezno z 2 sobama in in z 1 sobo in kuhinjo se odda v Savskem predmestju št. 26. 34—3

Zaloga „Belske kisle vode“

Vellacher Sauerbrunnen 7—4

pri Albinu Rantu, Kranj, Savsko predmestje.

1 zaboj (50 steklenic) 8 K.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

Denarna posojila

izposluje pod jako ugodnimi pogoji in v najkrajšem času

Vinko Jurca, Kranj št. 148—149.

Prepričan sem, da je najboljši in najcenejši mizar za stavbe in pohištvo v Tržiču hiš. št. 102

Ivan Čepelnik

kjer se dobe tudi vedno vsakovrstne

mrtvaške rakve. 38—2

Učenca

sprejme Henrik Suttner, urar v Kranju. 177—16

Trgovski pomočnik

zmožen slov. in nem. jezika, sprejme se s 15. marcem t. l. Kje? pove upravništvo «Gorenjca». 26—3

Dve meblirani sobi

za samce, vsaka s posebnim vhodom, se takoj oddasta. Tudi hrana je na razpolago.

Kje? pove upravništvo «Gorenjca».

33—2

Prešérnove poezije

v novi popolni izdaji z življenjepisom, literarno-zgodovinskimi črticami in estetično oceno. — Uredil Anton Aškerc. — Elzevir-izdaja (rudeče usnje z zlato obrezo 3 K, 96—36 po pošti 3 K 20 h.

Založništvo

L. Schwenkner

v Ljubljani.

Advokat

dr. Alojzij Kokalj

vljudno naznanja

da je otvoril svojo pisarno v Ljubljani

== Kolodvorske ulice št. 12 ==

(Kudovernikova hiša).

Vsi kmetovalci

se lahko pre-
pričajo, da je
najboljše sred-
stvo konje,
krave, telice,
vole, prašiče,
ovce i. t. d.
obdržati
zdrave, močne,
ješče in debele
če se jim pri-
mesuje h krmi

živinski prašek

iz lekarne **Piccoli**, pri Angelju, Ljubljana
Dunajska cesta.

En zavoj $\frac{1}{4}$ kilogr. stane 50 vin., 10 zavojev 4 krone. — Zunanja
naročila po povzetju.

Spoštovani gospod Piccoli, lekar v Ljubljani.

Po večletni uporabi pri svoji živini in po velikem povpraše-
vanju od svojih znancev in drugih po Vašem živinskem prahu;
prišel sem do prepričanja, da je vaš živinski prah izborno zdravilo,
katero bi se ne smelo v nobenem hlevu pogrešati.

Z odličnim spoštovanjem And. Kocjančič.
Podgora pri Gorici, 18./VI. 1902. II. 162—22

Stavbinska kleparska dela

vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-
cementnih streh in pokrivanja s strešno lepenko ter v
to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejega dela. — Zaloga
strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepene v najboljših kako-
vostih. — Strel vodne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861.

L. M. ECKER

Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalacijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z
obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave. Zgradba stra-
ništ in kopelnih naprav od preproste do najfinejše izvršbe proti
jamstvu primerne, trpežnega dela. — Proračuni na zahtevanje
brezplačno. 118—31

Nad 500 različnih vzorcev

Pri nakupu blaga za

Moške obleke

se dobro priporoča

R. MIKLAUC

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 5

ki ima v zalogi vedno najnovejše blago.

O resnično nizkih cenah se vsakdo lahko prepriča.

74—42

Vzorci pošilja na zahtevanje poštne prosto

Postrežba zanesljivo dobra

Cene jako ugodne

Zahtevajte „Gorenjca“
v vseh gostilnah in kavarnah!

Otroški vozički

4.50
gld.

4.50
gld.

se dobivajo po sledečih cenah:

4.40, 5.50, 6.50, 7.50, 8.—, 9.—, 10.—, 12.—,
14.—, 16.—, 18.—, 20.— gld.

**Galanterijsko blago na drobno in
na debelo.**

39—1

ALBIN RANT v Kranju

pod mestom.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga

97—35

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru,
obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne
križe, štedilnike i. t. d. 81—41

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

Ljubljanska KREDITNA BANKA

Polnovplačani akcijski
kapital K 1,000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem,
prioritet, komunalnih obligacij,
srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu
žrebanju.

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne
papirije in vnovčuje zapale kupone. Daje pred-
ujme na vrednostne papirije. Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje
vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija).

11—7

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne
knjižice proti ugodnim obrestim.
Vložni denar obrestuje od dne
vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Večkrat premiano!

Glinaste peči,
štedilnike, banje
za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča prva in največja
tovarna
pečij in glinastih izdelkov
August Drelse
75—41 v Ljubljani.

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peresa
in posteljno opravo, saloge
pohištva,

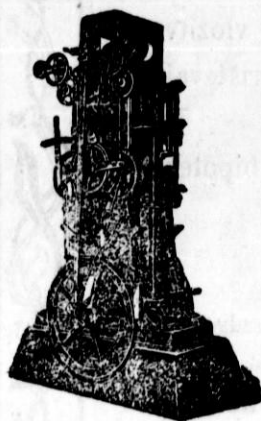
priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob,
otročjih vozičkov, naslonjcev, pohi-
valnikov (sofa, kanape, divan) s
sobno opravo 60—45

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje
zastonj in poštne prosto.

Razpošiljanje točno.

G. Tönnies

Ljubljana 76—40

tovarna za stroje, železo
in kovinolivarna

priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ame-
rikanske turbine, bencin-
motore in parostroje.

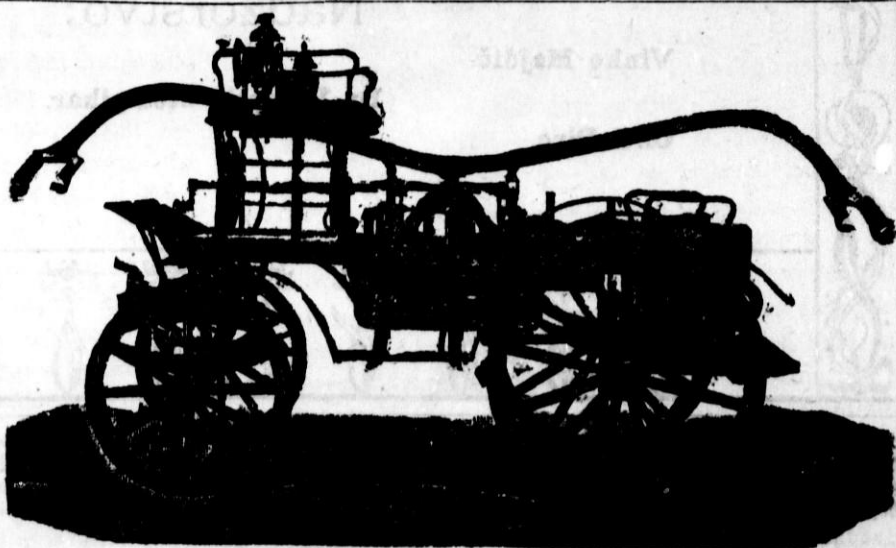
G. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic,
kmetijskih strojev, I. moravska mehanična
tkalnica cevi in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9
priporoča 15—6

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebni-
kom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti
zmrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani
vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice,
s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati
delo — naučba v teku treh dni — ter ne po-
trebujejo izprašanega strojevedjo; dalje vse drugo
gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve
i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-
brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno.
Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Priznано najboljšę

oljnate barve

smlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo
vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z
jako majhno množino pobarvati veliko po-
vršino, razpošilja

po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in
steklarskega kleja. 82—39

Ilustrovani ceniki so brezplačno na razpolago.

Andrej Boucon

149-24 LJUBLJANA

Prule (Sredina) št. 18

TOVARNA ZA IZDELOVANJE

VSAKOVRSNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE

in vseh v to stroko
spadajočih pred-
metov, kise izvršujejo
natančno po naročilu.

Znanja naročila se iz-
vršujejo točno in po najnižjih
cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastonj in
frankovano.

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

je pričelo poslovati **dne 1. januarja 1903 v Kranju na glavnem trgu v hiši g. K. Florianca št. 194.**

Uradije se vsak dan ob delavnikih od 9. do 12. ure dopoludne, ob ponedeljkih in smajnih dneh pa tudi popoldne od 2. do 4. ure.

Hranilne vloge se obrestujejo po

4 1/2 %

brez vsakega odbitka ter plačuje „Kreditno društvo“ rentni davek za vlagatelje iz svojega.

Obresti se računajo od 1. oziroma 15. vsakega meseca po dnevu vložitve do 1. oziroma 15. pred dnevom vzdignjenja. Nevzdignene obresti se prištevajo koncem leta kapitalu.

Posojila se dovoljujejo na osebni kredit, zastave in tudi na hipoteke proti primerni obrestni meri.

V upravnem svetu so:

Franz Krenner, podpredsednik.

Janko Majdič, predsednik.

Rudolf Kokalj, pisarniški ravnatelj.

Karol Jäger.

Josip Kovač.

Nadzorstvo:

Vinko Majdič.

Peter Mayr.

Dr. Valentin Štampihar.

Ciril Pirc.

Ivan Rakovo.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.